

I min debattartikel 30/12 tog jag upp hur ett förbättrat samtal mellan kyrkan och vetenskapens företrädare kan gynna båda sidor. Den kristna tron kan vara en drivkraft för vetenskaplig forskning och vetenskapen kan visa oss nya djup i Guds fantastiska skapelse. Tre repliker har inkommit.

Crister Andersson och Jan Blomgren tar i sin text den 18/1 upp frågan om det historiska förhållandet mellan kristendomen och vetenskapen. Relationen har varit övervägande god, där kristendomen utgjort en viktig drivkraft i den moderna vetenskapens framväxt. Ändå finns det en spridd upplevelse av konflikt mellan kristendomen och vetenskapen.

Konfliktidén är en populär metafor som tacksamt sprids vidare i medier och läroböcker. En annan metafor som har präglat det kristna tänkandet är i stället tanken att Gud har gett oss två böcker, Bibeln och den naturliga världen, där den senare kan tolkas och förstås ungefär som vi läser en skriven text. Båda böckerna kan lära oss vem Gud är och de kan inte vara i konflikt med varandra. Att studera skapelsen kan lära oss något om Guds "osynliga egenskaper, eviga makt och gudomliga natur", som Paulus skriver. Kyrkan har alltså mycket att vinna på en god relation med vetenskapen.

Lennart Svensson (2/2), liksom Martin Sahlén med medförfattare (25/1), visar hur även vetenskapen har mycket att vinna på ett förbättrat samtal med kyrkan.

Svensson lyfter i sin text upp otillräckligheten i en naturalistisk och ateistisk världsåskådning. Människan, och allt annat i universum, är i ett sådant synsätt en oplanerad bieffekt av materiens slumpmässiga rörelser. Därmed är också alla hennes tankar ytterst en oplanerad bieffekt av materiens slumpmässiga rörelser. Frågan uppstår förstås i vilken mån människans tankar alls kan anses vara rationella eller säga oss något om sanningen ifall naturalismen och ateismen stämmer.

Filosofen Alvin Plantinga har argumenterat för att våra tankar endast kan sägas vara rationella om det mänskliga sinnet är skapat av Gud. En kristen världs bild utgör alltså en mycket god grund att bedriva vetenskap på.

Den naturalistiska övertron på vetenskapens självtillräcklighet har visat sig vara en återvändsgränd. Reduktionismens tanke på att vetenskapen är sig själv nog kan i stället mötas genom att låta skilda discipliner, med olika metoder för att förstå verkligheten, samtala med varandra.

Olika discipliner kan tillsammans ge oss en mer fullödig förståelse av verkligheten, inte minst när det gäller frågor om människans och kosmos ursprung och syfte, men även frågor om vetenskapens praktiska och moraliska tillämpning.

Vetenskapen kan inte heller själv besvara frågan varför vetenskapliga resultat alls är eftersträvansvärda. Svaret på denna fråga är filosofiskt och kräver att vetenskapen ses i ett större sammanhang, där ett kristet perspektiv kan ge unika bidrag. Exempelvis tycks frågan varför och hur vi ska ta hand om vår skapelse och varandra kräva att kyrkan och vetenskapliga institutioner samarbetar.

Historikern David Christian menar att det inom många discipliner finns en ökande insikt om att vi behöver röra oss bortom de fragmenterade beskrivningar av verkligheten som har präglat det senaste århundradet. Varje forskningsområde blir med tiden alltmer specialiserat, men specialisering utan integrering kan aldrig leda till en korrekt förståelse av verkligheten.

Det går nämligen inte att beskriva ett komplext icke-linjärt system genom att dela upp det i delsystem och sedan studera varje delsystem separat ifall de interagerar med varandra. Oavsett hur detaljerat vi studerar varje delsystem kommer slutresultatet inte att bli korrekt om vi inte kopplar samman dem med varandra. Helheten är mer än summan av delarna.

Därför är Sahléns och hans medförfattares förslag om ett svenskt/nordiskt forsknings- och utbildningsinitiativ mycket välkommet. Ett sådant skulle kunna ge förutsättningar för ett ömsesidigt berikande mellan kyrkan, vetenskapen och samhället. Albert Einstein påpekade att vetenskap endast kan bedrivas av den som strävar efter sanning och förståelse. Denna strävan, skrev han, kommer från religionen, liksom tron på att naturens regelbundenheter är rationella och begripliga.

Einstein uttryckte det med en bild: vetenskap utan religion är lam, religion utan vetenskap är blind. När den lame och den blinde börjar samtala med varandra kan de åstadkomma mycket. Låt oss ta inspiration av de goda internationella

exemplen på forsknings- och studiemiljöer som finns och skapa förutsättningar även i Sverige för ett fruktbart samtal mellan vetenskap och kristen tro!